

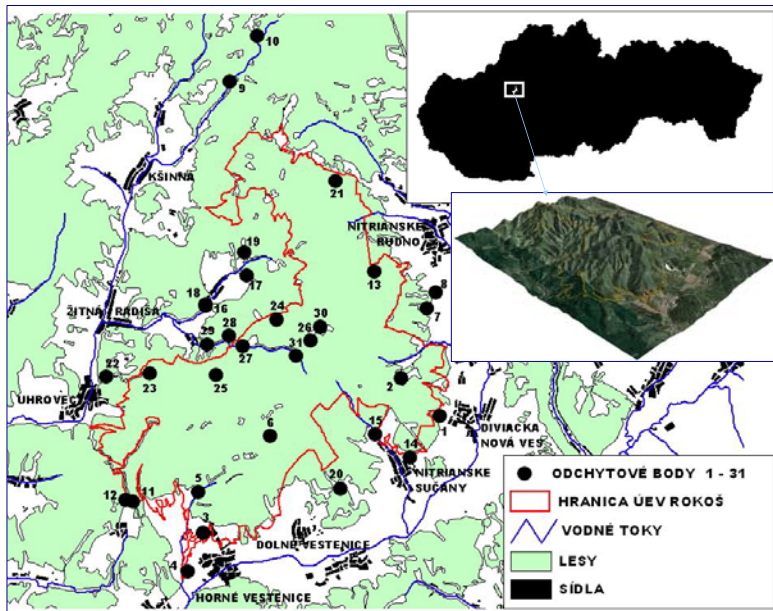

Bľchy (Siphonaptera) drobných cicavcov (Eulipotyphla, Rodentia) Rokoša a blízkeho okolia

Katedra ekológie a environmentalistiky, Fakulta prírodných vied,
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Tr. A. Hlinku 1, 949 74 Nitra, ibalaz@ukf.sk

Ivan Baláz

Cieľom príspevku je poskytnúť prvotné výsledky výskumu sifonapterofauny drobných zemných cicavcov v lesných a nelesných biotopoch Rokoša a blízkeho okolia.

Hystrichopsylla talpae

Palaeopsylla soricis

Prehľad lokalít odchytu hostiteľov bľch:

Diviacka Nová Ves 1: zarastajúce pasienky západne od obce, **Diviaky nad Nitricou 2:** pasienok pod Končítym vrchom, **Dolné Vestenice 3:** Milotina, **5:** dolina Hradištnica, ústie, **Horné Vestenice 6:** dolina Hradištnica, záver, **Kšinná 9:** potok Radiša pod kótou Žiar, **10:** potok Radiša pod kótou Tisovník, **Látkovce 11:** dubina, 1 km severovýchodne od obce, **stacionár štvorec 2, 12:** pasienok, 1 km severne od obce, **Nitrianske Rudno 13:** dolina pod Košútovou skalou, **Nitrianske Sučany 14:** zarastajúci pasienok 0,5 km východne od obce, **15:** dolina Sučianskeho potoka, 1 km SZ od obce, **Omastiná 16:** potok Omastiná medzi osadou Karolintál a obcou Omastiná, **17:** pasienky pri kravíne, 1 km severovýchodne od obce, **18:** potok Omastiná, pod obcou, **19:** vodný zdroj nad obcou, severozápadná dolina, **Račice 20:** pasienky 0,5 km severne od kóty Kostolná hora, **Rudnianska Lehota 21:** dolina pod Havraňou skalou, **Uhrovec 23:** Striebornica, záver doliny, **Uhrovské Podhradie 24:** Behúľová, **stacionár štvorec 1, 25:** hradný vrch Uhrovec, **26:** lavínový žľab pod Rokošom, **27:** Podhradský potok, 1,5 km východne od obce, **28:** Podhradský potok, bočná dolina, **29:** Podhradský potok, nad ovčímom, **31:** Zengova chata.

Európsky významné územie (SKÚEV) Rokoša sa nachádza v Trenčianskom kraji, v okresoch Prievidza a Bánovce nad Bebravou. Zaujímavé územie tvorí juhovýchodnú časť Strážovských vrchov.

Materiál a metodika

Hostiteľov sme deparazitovali obvyklým manuálnym spôsobom, dokumentačný materiál je uložený v zbierke autora. Zo srsti vyšetrených hostiteľov sme získali a determinovali 668 exemplárov bľch (291 samcov / 377 samíc), 14 druhov, z čeľadi Hystrichopsyllidae, Ctenophthalmidae, Leptopsyllidae, Ceratophyllidae. Determináciu bľch sme uskutočnili pomocou určovacích kľúčov (Rosický, 1957, 1959).

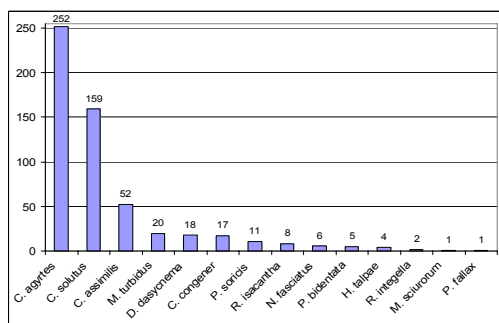

Ctenophthalmus congener

Doratopsylla dasycnema

Determinovali sme 14 druhov bľch: Hystrichopsyllidae - *Hystrichopsylla talpae* (Curtis, 1826); Ctenophthalmidae - *Ctenophthalmus agyrtes* (Heller, 1896); *Ctenophthalmus assimilis* (Taschenberg, 1880); *Ctenophthalmus congener* Rothschild, 1907; *Ctenophthalmus solutus* Jordan et Rothschild, 1920; *Palaeopsylla soricis* Smit, 1960; *Doratopsylla dasycnema* (Rothschild, 1897); *Rhadinopsylla integella* Jordan et Rothschild, 1921; *Rhadinopsylla isacantha* (Rothschild, 1907); Leptopsyllidae - *Peromyscopsylla bidentata* (Kolenati, 1860); *Peromyscopsylla fallax* (Rothschild, 1909); Ceratophyllidae - *Nosopsyllus fasciatus* (Bosc, 1801); *Megabothris turbidus* (Rothschild, 1909); *Monopsyllus sciurorum* (Schränk, 1781).

Abundancia jednotlivých druhov bľch získaných z Rokoša a blízkeho okolia

Výsledky

Bľchy sme získali zo srsti 7 druhov hostiteľov, 3 druhov hmyzožravcov: *Sorex araneus* Linnaeus, 1758; *Neomys anomalus* Cabrera, 1907; *Neomys fodiens* (Pennant, 1771) a 4 druhov hlodavcov: *Apodemus flavicollis* (Melchior, 1834); *Apodemus sylvaticus* (Linnaeus, 1758); *Myodes (Clethrionomys) glareolus* (Schreber, 1780); *Microtus arvalis* (Pallas, 1779).

Prehľad zistených bľch z jednotlivých hostiteľoch Rokoša a blízkeho okolia

Hostiteľ	Bľcha	Počet	Hostiteľ	Bľcha	Počet
<i>A. flavicollis</i>	<i>C. agyrtes</i>	84	<i>M. glareolus</i>	<i>C. agyrtes</i>	113
	<i>C. assimilis</i>	8		<i>C. assimilis</i>	5
	<i>C. congener</i>	1		<i>C. congener</i>	15
	<i>C. solutus</i>	103		<i>C. solutus</i>	29
	<i>H. talpae</i>	2		<i>M. turbidus</i>	12
	<i>M. turbidus</i>	3		<i>N. fasciatus</i>	1
	<i>N. fasciatus</i>	2		<i>P. bidentata</i>	5
	<i>P. soricis</i>	1		<i>R. integella</i>	1
	<i>R. isacantha</i>	2		<i>R. isacantha</i>	5
	<i>A. sylvaticus</i>	<i>C. agyrtes</i>		4	<i>M. arvalis</i>
<i>C. assimilis</i>		2	<i>C. assimilis</i>	35	
<i>C. congener</i>		1	<i>C. solutus</i>	2	
<i>C. solutus</i>		22	<i>M. turbidus</i>	4	
<i>M. sciurorum</i>		1	<i>P. fallax</i>	1	
<i>M. turbidus</i>		1	<i>N. fasciatus</i>	2	
<i>N. fasciatus</i>		1	<i>R. integella</i>	1	
			<i>N. anomalus</i>	<i>D. dasycnema</i>	4
				<i>P. soricis</i>	3
			<i>N. fodiens</i>	<i>D. dasycnema</i>	2
				<i>P. soricis</i>	4
			<i>S. araneus</i>	<i>C. agyrtes</i>	13
				<i>C. assimilis</i>	2
				<i>D. dasycnema</i>	12
				<i>H. talpae</i>	2
				<i>P. soricis</i>	3
			<i>R. isacantha</i>	1	

Prédchádzajúcimi výskumami boli na území Rokoša determinované ďalšie druhy bľch: Hystrichopsyllidae - *Hystrichopsylla orientalis orientalis* (Smit, 1956), *Athyloceras nuperus* (Jordan, 1931); Ctenophthalmidae - *Ctenophthalmus bisocodentatus* Kolenati, 1863, *Palaeopsylla similis similis* Dampf, 1910, *Rhadinopsylla pentacantha* (Rothschild, 1897); Leptopsyllidae - *Leptopsylla segnis* (Schönherr, 1811); Ceratophyllidae - *Amalaraeus arvicolae* (Ioff, 1948).

Doterajším sifonapterologickým výskumom bolo na území Rokoša zistených 21 druhov bľch získaných zo srsti drobných cicavcov.

Uvedenou metodikou zberu bľch zo srsti hostiteľov sme zistili priemernú (až nízku) intenzitu napadnutia (0,75) a najvyššou intenzitou napadnutia (2,77) sa vyznačoval *Microtus arvalis* ako epidemiologicky významný druh hlodavca.